

TORENVALKEN NH-KERK NOORDWIJK-BINNEN

De Torenvalken in de toren van de NH-kerk in Noordwijk-Binnen genieten bij de vereniging een bijzondere aandacht. Geen wonder overigens. Het is altijd weer een heerlijk gezicht de valkjes in het voorjaar rond de toren te horen kiekeren. Ze horen nu eenmaal bij het gezicht van Noordwijk-Binnen.

De toren is altijd al een geliefkoosde broedplaats voor de Torenvalken geweest. Toen de toren echter aan de buitenzijde door schijnwerpers werd verlicht, verdwenen prompt de Torenvalken. Het licht van de felle lampen was kennelijk dermate hinderlijk dat naar een andere broedplaats moest worden omgezien. Tijdens de restauratie van de kerk werden de schijnwerpers gedoofd en de valkjes keerden direct terug naar de oude vertrouwde broedplaats in de toren. Een paartje bracht daar jaren lang de jongen groot ondanks de soms rumoerige werkzaamheden onder hen. In 1975 hebben zelfs 2 paartjes in de toren gebroed, die met \pm 7 jongen zijn uitgevlogen.

Aangezien we in het voorjaar van 1976 geen enkele hoogte konden krijgen van het aantal Torenvalken dat rond de toren vloog, werd besloten dat jaar hieraan extra aandacht te besteden.

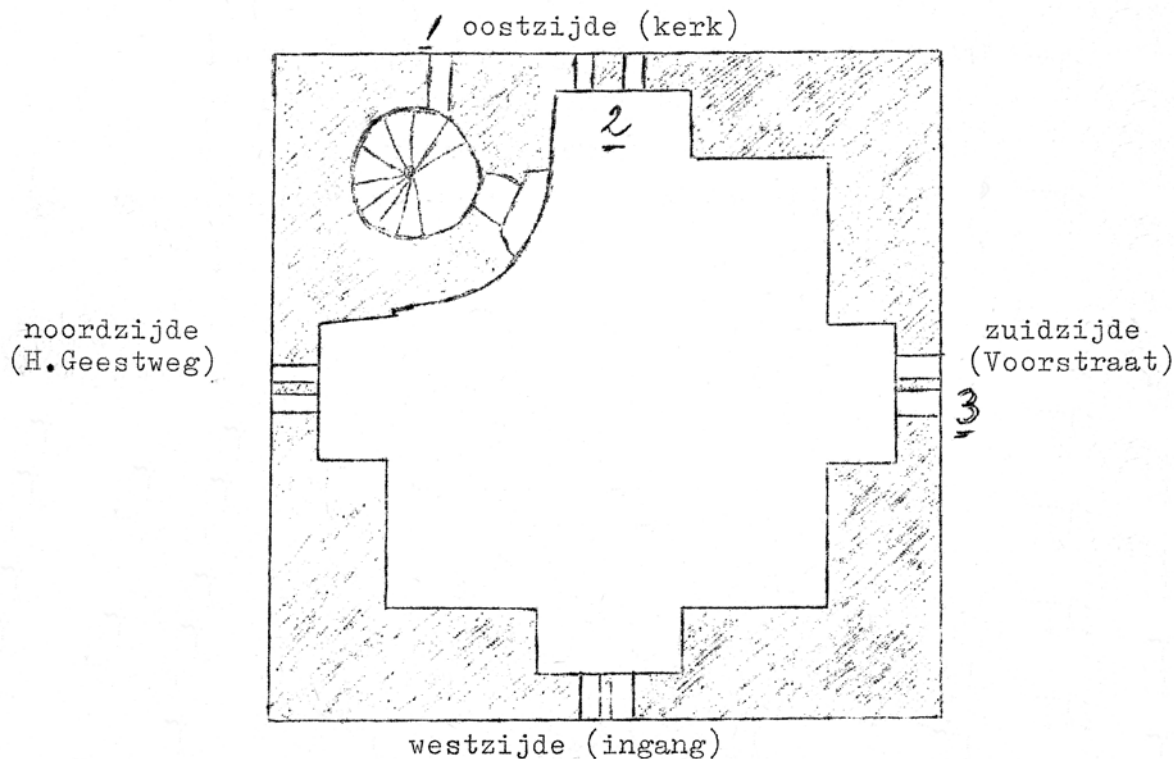
De eerste controle vond plaats na vrijdag, 28 mei. Aangezien Torenvalken normaal in de periode half april-mei tot broeden komen, rekenden we half en half op 1 misschien wel 2 nesten. Het was teleurstellend. Slechts in nest 1 lag op de rand van het lichtgat een ei. Gezien de plaats waar dit ei lag, was broeden onmogelijk. De mogelijkheid is niet uitgesloten dat de Kauwen, die in de toren lagen met nestjongen, het de Torenvalken onmogelijk maakten om tot broeden te komen. Vaak zag je Kauwen achter de Torenvalken aanjagen.

Veel hoop op een broedsel hadden we niet meer, toen ook de tweede controle (behalve het onbebroede ei in nest 1) niets opleverde. Het was tenslotte al vrij laat in het seizoen.

Aangezien de Torenvalken rond de toren bleven kiekeren, werd toch besloten er een derde controle aan te wagen. Op vrijdag, 25 juni werd er voor de derde keer gecontroleerd, maar de verwachtingen waren niet hoog gespannen. Wie schetst echter onze verbazing, dat er drie paartjes aan het broeden waren. De Kauwen waren intussen al uitgevlogen en de Torenvalken, die nu niet meer gehinderd werden, begonnen prompt te broeden. Aangezien de eerste jongen op 2 juli uit het ei kwamen, moet omstreeks 11 juni met broeden zijn begonnen.

In bijgaand overzicht is het resultaat van het onderzoek weergegeven.

Nest 1 lag in een lichtgat aan de oostzijde van de wentoltrap, nest 2 en 3 lagen onder de wijzerplaten respectievelijk aan de oostzijde en zuidzijde van de toren.

<u>DATUM</u>	<u>NEST 1</u>	<u>NEST 2</u>	<u>NEST 3</u>
28 mei	1 onbebroed ei	niets	niets
8 juni	1 onbebroed ei	niets	niets
25 juni	5 eieren	5 eieren	niet te controleren erg broedvast
2 juli	2 jongen en 3 eieren	5 eieren	niet te controleren erg broedvast
16 juli	5 grote jongen, 14 dagen oud	5 grote jongen + 10 dagen oud	1 jong + onbekend aantal eieren of jongen
10 aug.	uitgevlogen	4 vliegvlugge jongen	1 vliegvlug en 2 bijna

Volgens een mededeling van R.de Mooij is het paartje van nest 1 in de week van 2/6 augustus met 4 jongen uitgevlogen.

Na 10 augustus is er niet meer gecontroleerd. Nog weken lang waren de Torenavalken rond te toren horen. De 3 paartjes hebben in totaal 11 jongen grootgebracht.

Dat de Torenavalken erg laat waren met broeden, blijkt wel uit het feit, dat de Torenavalken in "Offem" omstreeks 2 juli vliegvlugge jongen hadden (mededeling D.Hoek). De Torenavalken in de toren hadden op dat tijdstip net of net geen jongen.

Het controleren van de nesten, die achter het glas duidelijk zichtbaar waren, gebeurde, om de valkjes niet te veel te verontrusten, zo snel mogelijk.

Een woord van dank gaat uit naar de dienst gemeentewerken, die ons alle medewerking verleende om dit onderzoek te kunnen doen. Zelfs het verlichten van de wijzerplaten, waarvoor reeds opdracht was gegeven, werd om het broedsel niet te verstoren, uitgesteld tot na, het broedseizoen.

Enige algemene opmerkingen:

De broedtijd van de Torenavalken ligt in de periode half april tot eind mei. Het legsel bestaat uit 3-5 eieren (soms 5-7 eieren), dat op de kale grond gelegd wordt, soms met wat takjes er omheen.

De broedtijd duurt 28 dagen en voornamelijk het vrouwtje broedt.

Na 27-30 dagen zijn de jongen vliegvlug. De jongen worden zowel door het mannetje als het vrouwtje gevoerd.

Na het uitvliegen blijft het nest nog vrij lang bij elkaar. In de omgeving van Noordwijk zijn dan ook regelmatig groepjes Torenavalken te zien, die allemaal nog tot hetzelfde nest horen.

Torenavalken broeden normaal niet zo dicht bij elkaar, maar uit de literatuur zijn wel gegevens bekend, dat er een soort kolonievorming van valkjes was in oude boomgaarden in Zeeland.

De Torenavalken houden wel van gezelligheid en dulden elkaar alleen als er geen voedselproblemen zijn of problemen rond de nestgelegenheden.

A.Cramer

E.Aartse
